

Kan USA invadere Grønland?

9 januar 2026

Per Olsson, Socialistisk Alternativ (ISA i Sverige)

Efter krigshandlingerne mod Venezuela og bortførelsen af landets præsident har den amerikanske imperialismes meddelelse, at Grønland er dens næste mål. "Ifølge Det Hvide Hus har den amerikanske præsident Donald Trump drøftet en række muligheder for at erhverve Grønland, herunder brug af militæret," rapporterede den britiske BBC onsdag (7. januar).

Dagen før havde Trumps vicestabschef, Stephen Miller, sagt, at "det er indlysende, at Grønland er vores, og at ingen vil kæmpe mod det amerikanske militær om Grønland." I det samme CNN-interview sagde Miller:

"Vi lever i en verden, i den virkelige verden, der styres af styrke, kraft og magt."

Disse skræmmende og truende ord opsummerer den brutale neokolonialisme, der er blevet ét med Trump 2.0, og som har sine rødder i det kapitalistiske systems krise – en krise, der har resulteret i øgede imperialistiske magtkampe, militarisme og en stadig mere voldelig jagt på naturressourcer, energi, profit, magt og prestige.

"Deraf følger finanskapitalens uundgåelige stræben efter at udvide sit økonomiske territorium og territorium i almindelighed". Dette er ordene fra den russiske revolutionær Lenin i hans bog 'Imperialismen', kapitalismens højeste stadium. I samme bog skriver Lenin, at et af kendetegnene ved monopolkapitalismen, især når konkurrencen på verdensmarkedet bliver mere intens, er en endnu mere desperat jagt på råstoffer, herunder den potentielle slags. Denne jagt på begrænsede ressourcer ødelægger mange af verdens lande og reducerer dem til kolonier.

En mineral-'guldfeber'

Grønland, verdens største ø, har ikke kun enorme potentielle ressourcer. Grønland ligger også i krydsfeltet mellem Nordamerika, Europa og Asien, og dens strategiske placering bliver kun mere og mere vigtig, efterhånden som en anden katastrofe forårsaget af kapitalismen – den globale opvarmning – får isen til at smelte i et stadig hurtigere tempo. "Forskere har gentagne gange slået alarm om den smeltende sne og is på øen og advaret om, at tabet af ismassen risikerer at øge udledningen af drivhusgasser og hæve havniveauet. Men for mineselskaberne kan Grønlands smeltende is gøre det lettere at starte en mineral-'guldfeber'".

I takt med at ishavet smelter, åbnes der nye handelsruter, såsom Nordøstpassagen og Nordvestpassagen, som kan reducere transporttiden drastisk og presse priserne ned.

Derudover har Grønland uudforskede mineralressourcer, der er afgørende for nutidens teknologi, elbiler, vedvarende energi og våben. En undersøgelse fra 2023 foretaget af De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (også kendt som GEUS) viste, at 25 af de 34 mineraler, som Europa-Kommissionen anerkender som kritiske råstoffer, findes i Grønland. Blandt de sjældne jordarters metaller er grafit og titanium. Der er også

fundet betydelige forekomster af lithium, uran og guld i Grønland. Udover mineralressourcerne kan Grønland også have enorme reserver af olie og naturgas. En fjerdedel af alle uopdagede olie- og naturgasforekomster kan være beliggende i Arktis.

Der er derfor både økonomiske og militære årsager samt rene magtinteresser bag Washingtons krav om at besætte Grønland.

Grønlændere fanget i krydsilden

Ved at overtage kontrollen af Grønland ønsker den amerikanske imperialisme at sikre sig overtaget i det imperialistiske kapløb om Arktis og at presse den kinesiske og russiske imperialisme tilbage. Washingtons mål er klart: at holde Grønland inden for sin indflydelsessfære, både økonomisk og militært.

Selv om prisen for at overtage kontrollen af Grønland indebærer en konflikt med den europæiske imperialisme, som også deltager aktivt i kapløbet om Arktis. "Ved at overtage Grønland ville USA som det eneste land få adgang til vigtige søveje og de sjældne jordarters metaller, der findes under indlandsisen. Det ville kontrollere Nordatlanten uden europæisk indblanding" (SVT, 5. januar). Alle imperialistiske magter er imidlertid enige om at ignorere miljørisici og den indfødte befolknings interesser fuldstændigt.

Det er op til Grønlands cirka 57.000 indbyggere, hvoraf de fleste er inuitter, at beslutte øens fremtid, herunder om Grønland skal blive uafhængigt. I dag har de et begrænset selvstyre, hvis vilkår dikteres af de danske myndigheder. Kolonistyre, imperialistiske magtkampe, plyndring af øens ressourcer og militariseringen af øen forhindrer befolkningen i at udøve deres demokratiske og nationale rettigheder. I kampen for et frit Grønland kan befolkningen kun stole på sin egen styrke og ikke mindst på støtte og solidaritet fra arbejdere i andre lande. Især fra arbejdere i de nordiske lande og USA.

Grønlands historie er en lang historie om undertrykkelse. Øen blev en dansk koloni i det 18. århundrede og fik senere de elementer af selvstyre, der eksisterer i dag. USA har længe haft baser på øen, hvor der historisk set har været stationeret op til 10.000 soldater. I dag er troppestyrken reduceret til et par hundrede, men den kan hurtigt udvides. Under pres fra Trump-administrationen har den danske regering, ledet af Socialdemokraterne, nu iværksat planer om at omdanne øen til en militær fæstning. I oktober blev det annonceret, at der ville blive investeret yderligere 4,2 milliarder dollars i at styrke "sikkerheden i Arktis og Nordatlanten, herunder Grønland", og at Danmark ville købe yderligere 16 F-35-kampfly fra USA til en pris af 4,5 milliarder dollars. Alt dette blev gjort for at formilde Trump. Men ligesom andre forsøg på at formilde omstændighederne fra den danske regering og andre EU-regeringer har dette ikke stoppet Trump.

På det seneste topmøde om Ukraine i Paris tidligere på ugen underskrev den franske præsident Macron, den tyske kansler Merz, den italienske premierminister Meloni, den polske premierminister Tusk, den spanske premierminister Sánchez, den britiske premierminister Starmer og den danske premierminister Fredriksen en fælles erklæring, der indeholdt løfter om nye militære initiativer i Arktis under NATO's vinge og meget forsigtig kritik af USA's ønske om at overtage Grønland.

"Men var det virkelig nok til at dæmpe Trumps ambitioner? Svaret kom inden for få timer: Nej," kommenterede det britiske BBC og tilføjede, at "Mette Frederiksen, Danmarks premierminister, var under pres fra sine europæiske kolleger om ikke at provokere USA over Grønland."

Hvad sker der fremover?

En storstilet amerikansk invasion af Grønland er ikke det mest sandsynlige scenario på kort sigt. I stedet vil den amerikanske imperialisme først forsøge at få kontrol over øen gennem afpresning, trusler om nye toldafgifter og andre strafforanstaltninger samt øget tilstedeværelse af militær. Eller som tænketanken RAND skriver: "Scenarierne spænder fra forhandlede aftaler til udvidet amerikansk tilstedeværelse af militær eller endda ensidig intervention, hver med eskalerende geopolitisk risiko. Enhver ændring vil sætte NATO's sammenhængskraft på prøve, omforme sikkerheden i Arktis og provokere reaktioner fra Rusland og Kina." Men sidstnævnte synes stadig at være langt væk. Indtil videre har den kriseramte kinesiske imperialisme og den russiske imperialisme ikke udtrykt nogen vilje til at reagere på den amerikanske imperialismes planer for Grønland. Den russiske imperialisme har slet ikke kommenteret på dem, mens Kina har nøjedes med udtalelser mod "amerikansk unilateralisme".

En amerikansk overtagelse af Grønland ville skabe en ny kløft mellem USA og Europa, men ville ikke nødvendigvis betyde enden på NATO som de vestlige magters militære alliance. Den europæiske kapitalisme vil fortsat være afhængig af det amerikanske militær og dets våbenindustri.

I lyset af det forløbne år ville det være farligt at undervurdere truslen fra Trump. Efter krigshandlingerne mod Venezuela har den amerikanske imperialisme, hvis militærstyrke er langt overlegen i forhold til andre imperialistiske magter, intensiveret sin offensiv.

Men det ville være lige så forkert at afvise massernes kraft, magt og styrke. Det faktum, at regeringer over hele verden har bøjet sig for Trump, og den amerikanske imperialismes triumferen, efter bortførelsen af Maduro, bør ikke tages som bevis for, at Trump kan handle ustraffet. Kampen og modstanden mod imperialismen spiller en vigtig rolle.

Det billede af uovervindelighed, som Trump ønsker at formidle, er hul og et resultat af hybris, der kan føre til, at den amerikanske imperialisme åbner for mange fronter og i sidste ende overvurderer sine egne kræfter. Desuden kan det økonomiske opsving i USA, som Trump har draget fordel af, hurtigt vende til en krise, især hvis AI-boblen brister i år.

Den amerikanske imperialisme overvurderer sin egen styrke, men undervurderer den politiske modreaktion og folkelige reaktion, som dens politik og handlinger vil forårsage, både i USA og globalt.

Året 2025 gav et glimt af den modstand, der venter, med massebevægelser mod korrupte og autoritære regimer rundt om i verden. I kampen mod imperialismen og kapitalismen spirer frøene til en anden verden – en socialistisk verden. Nu er det ikke tid til fortvivelse og afmægtighed, men til kamp og organisering. Bliv medlem af ISA og Socialist Alternative – slut dig til kampen for en socialistisk verden fri for al undertrykkelse, vold og fornægtelse.